

Zero waste

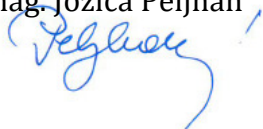
Letno poročilo

POROČILO ZA LETO 2020 IN PLAN AKTIVNOSTI NA PODROČJU RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED V OKVIRU PROJEKTA ZERO WASTE, NA POTI DO DRUŽBE BREZ ODPADKOV

Pripravila:

Strokovno-tehnična sodelavka:

mag. Jožica Peljhan

Vodja programa:

Štefan Korošec, univ.dipl.org.

INFRASTRUKTURA
BLED d.o.o.

Direktor:

mag. Janez Resman

ZERO WASTE – BREZ ODPADKOV

Brez odpadkov. Je to utopija, sanjaški cilj ali realnost?

Pri gibanju zero waste ne gre toliko za cilj kot za pot, ki jo prehodimo do tega cilja. Mnogi si zmotno razlagajo, da zero waste pomeni nič ustvarjenih odpadkov, v resnici gre pa za idejo, da na odlagališča ne bi odložili nič odpadkov.

Zero waste niso »samo« odpadki, gre za celotno delovanje človeka na okolje: gre za varstvo zraka, tal in voda, gre za varstvo celotnega življenjskega prostora na tem planetu. Zero waste lahko uporabimo vedno in povsod, na vsakem koraku, pri vsaki proizvodnji in postopku. Temelj je, da se uporablja le še materiale in izdelke, ki se jih potrebuje, procesi, s katerimi so izdelki narejeni, pa potekajo na način, da odpadka (skoraj) ni, izdelki pa so popolnoma reciklabilni oz. izdelani tako, da se jih lahko popravi, prenovi, obnovi in ponovno uporabi. V primerjavi z recikliranjem je to nadgradnja, korak naprej. Recikliranje se ukvarja le z enim segmentom, kako nastale odpadke predelati in uporabiti še enkrat, kako odpadke v čim večji meri ločiti. Pri zero waste pa gre težnja dlje, v osveščanje pomembnosti ohranjanja naravnih virov, preprečevanje nastajanja odpadkov, zmanjšanje količine nastalih odpadkov, zmanjšanje količine odpadkov, odloženih na odlagališča, ter spodbujanje ponovne uporabe. Bistvo torej ni v tem, kam z odpadki, ampak kako preprečiti njihovo nastajanje.

**AKTIVNOSTI NA PODROČJU RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH
NA POTI K DRUŽBI BREZ ODPADKOV**

Zabojniki za mešano embalažo (plastično in kovinsko)

Skladno s Tehničnim pravilnikom o ravnanju s komunalnimi odpadki (Gorje: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014, Bled: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014) je obvezno zbiranje mešane embalaže za vsa gospodinjstva in druge uporabnike. Zato so vsi uporabniki (razen nekaj izjem, ki je pritožujejo) v obeh občinah že prejelo zabojnike za mešano embalažo (nakup ali najem).

Zabojniki za biorazgradljive kuhinjske odpadke

Skladno s Tehničnim pravilnikom o ravnanju s komunalnimi odpadki (Gorje: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014, Bled: Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/2014) je obvezno zbiranje biorazgradljivih kuhinjskih (v nadaljevanju BIO) odpadkov za uporabnike, ki niso gospodinjstva, zato se je v odvoz BIO odpadkov začelo vključevati uporabnike, ki opravljajo gostinsko dejavnost in niso zavezani oddaji BIO odpadkov direktno zbiralcem skladno z Uredbo (bar, bife, kavarna ipd.). Trenutno je v sistem vključenih 59% takih uporabnikov. 49 uporabnikov, število vseh ki morajo imeti: 82.

Izobraževanje

Tekom celotnega leta se izvajajo izobraževanja otrok iz vrtcev in osnovnih šol v obeh občinah. Nekatera izobraževanja potekajo v izobraževalnih ustanovah, večina pa na sedežu podjetja. Povabijo nas, da izvedemo predavanje v okviru 2 šolskih ur, med poukom.

Kompostiranje

Z namenom promocije kompostiranja na domačem vrtu smo izdelali maskoto 'Vrtnar Črvek' in izdali zloženko z osnovnimi napotki o kompostiranju. Pred upravno stavbo podjetja je postavljen didaktični kompostnik iz reciklirane plastike in pred njim gredica s zemljo iz kompostnika, v kateri gojimo solato, paradižnik, buče in zelišča (ognjič, kamilica, meta, melisa). Vsako leto je zasaditev rastlin drugačna.

Osveščanje in obveščanje

Uporabnike osveščamo in obveščamo preko:

- spletne strani
- občinskih glasil Blejske novice in Gorjanc, kjer vsake 2 meseca objavljamo prispevke na 1 do 4 straneh
- hrbtni strani in dodatnih listov na položnici
- mailee sistema, če so uporabniki naročeni na dobivanje e-pošte
- socialnega omrežja facebook
- organizacije dogodkov

Pralne plenice

Na spletni strani smo objavili gradivo za spodbujanje uporabe pralnih plenic.

Plenice predstavljajo pomemben delež odpadkov, zato spodbujamo uporabo pralnih plenic.

Zanimiv podatek je, da od začetka uporabe plenic za enkratno uporabo pa do danes še ni razpadla niti ena plenica. Glede na to dejstvo in usmerjenost k čim večjemu ločevanju odpadkov in njihovi neproizvodnji so pralne plenice prava odločitev, saj so izdelane iz kakovostnih materialov in namenjene večkratni uporabi, saj v svojem času uporabe prestanejo nešteto pranj in sušenj.

Darila zero waste

V decembru smo gospodinjstva obveščali o možnih načinih ponovne uporabe in izdelave daril v duhu ZERO WASTE:

- ✓ Namesto klasičnih daril lahko kupite vstopnice za kino, gledališče, opero, balet, koncert, galerijo, muzej, športne prireditve ali sobe pobega.
- ✓ Prav tako lahko poklonite naročnino na ponudnike pretočne glasbe ali videa na zahtevo, kot so Netflix, HBO, Amazon, Deezer ali Apple Music in omogočite prijateljem veliko zabave kar pri njih doma.
- ✓ Poklonimo lahko tečaj tujega jezika, računalništva, tipkanja, kuhanja in različnih ročnih spretnosti. Tako bomo spremenili naše navade v prihodnosti.
- ✓ Vedno so lepa darila tudi sobne rastline, v kolikor ste pripravljeni, lahko posvojite tudi žival iz zavetišča.
- ✓ Božična darila predstavljajo doma spečeni piškoti, pecivo ali druga živila, ki jih pripravljate sami.
- ✓ Prav vsak izmed nas pa ima kako opravilo, ki ga ne zmore sam, naj bo povezano s čiščenjem, moderno tehnologijo, prenašanjem težkih predmetov ali kaj povsem drugega. Zato namesto materialnih daril raje ponudimo svojo pomoč in nekomu olajšajmo delo.

- ✓ Darila zavijte v darilni papir, ki je bil že uporabljen. Lahko pa izdelate darilni papir tudi sami, z lastnim potiskom, ali pa okrasite časopisni papir.

Zbiranje odpadnega jedilnega olja iz gospodinjstev

Infrastruktura Bled je skupaj s podjetjem JEKO, d.o.o. med marcem in junijem sodelovala pri projektu Zbiranje odpadnega jedilnega olja iz gospodinjstev. Namen projekta je ekološko ozaveščanje učencev o pravilnem zbiranju odpadnega jedilnega olja, preko njih pa tudi njihovih staršev in širšega lokalnega okolja.. Z njim želimo dolgoročno zmanjšati škodljive vplive na okolje zaradi neprimerne načina odlaganja odpadnega jedilnega olja. Projekt, ki se izvaja v občinah Zgornje Gorenjske je zasnovan kot tekmovanje v zbiranju odpadnega jedilnega olja iz gospodinjstev v 4. razredih osnovnih šol, vendar je v prvi vrsti to ekološko osveščanje. V občinah Bled in Gorje je bilo v marcu v okviru projekta izvedeno izobraževanje za več kot 90 četrtošolcev, ki odpadno jedilno olje iz gospodinjstev prinašajo v Zbirni center Bled. Oddelek, ki je zbral največ odpadnega jedilnega olja, je prejel nagradni izlet v Piran.

Teden brez odpadkov

Med 7. in 11. septembrom je potekal mednarodni teden brez odpadkov in v letu 2020 smo uporabnike obveščali preko fb objav z izzivi za vsak dan:

- V hladilniku ustvari polico: »uporabim najprej«
- Sadje in zelenjava: nakupujem lokalno
- Podaljšaj trajnost živil

2.637 sveč manj.....

V tednu pred 1. novembrom smo na pokopališčih Bled, Gorje, Ribno, Bohinjska Bela in Zasip postavili stojnice s kamenčki in drugimi možnostmi namesto plastične sveče. Svečke na kamenčku so bile brezplačne. Tisti, ki jo je vzel se je obvezal, da bo prižgal eno plastično svečo manj. Svečo, narisano na kamen, so izdelali otroci iz vrtca Gorje, OŠ Gorje in OŠ Bled. Lesene sveče, sveče v kozarcu in cvetne aranžmaje je prispevalo Društvo za varstvo okolja Bled.

Obveščali smo tudi o drugih možnih načinih spomina na mrtve.

Cvetje

Na grob lahko prinesemo cvetje (rezano cvetje iz domačega vrta ali cvetličarne, v lončku in ikebane), saj je to bolj ekološka izbira kot prižiganje sveč. Po uporabi cvetje kompostiramo in spremenimo nazaj v prst ter se tako izognemo vsakemu odpadku, ki bi grenil življenje prihodnjim generacijam.

Virtualna sveča

Obiščete spletno stran Ministrstva za okolje in prostor RS – www.svecamanj.si, na kateri lahko prižgete virtualno svečo, napišete posvetilo ter tako počastite spomin na preminule osebe. Naj vas spremlja geslo »Predniki vam ne bodo zamerili, če boste prižgali svečo manj, potomci vam bodo za to hvaležni«.

Ekološka solarna sveča

Na vrhu ima veliko solarno površino, ki sončno energijo pretvarja v elektriko, ta pa napaja polnilne baterije. Sveča ob pravilni uporabi in izkoriščanju naravnega vira energije gori do kar 1000 dni ali približno 3 leta. Za nemoteno delovanje potrebuje le 4 ure sončne svetlobe dnevno, gori pa tudi ponoči. Ima stekleno ohišje in pokrov sveče je iz nerjavne pločevine.

Ekološka papirnata sveča

Narejena je iz ekološkega materiala – papirja, ki je negorljiv in vodoodporen, prosojen. Stenja je iz papirnate nitke, ki ne vsebuje svinca. Parafin, je popolnoma rafiniran, zdravju neškodljiv in brez vonja. Sveča je primerna tako za zunanjo, kot notranjo uporabo in sodi med komunalne odpadke.

Steklena sveča

Obstajata dve možnosti steklenih sveč: v eno nalijemo tekoči vosek, v drugo pa damo vložek navadne sveče. Taka sveča je zelo obstojna in razen, ko se steklo razbije, ni drugega odpadka, to steklo se pa potem lahko reciklira. Pokrovček je iz nerjavne pločevine in se ga tudi reciklira.

Lesena sveča

Lesena sveča je popolnoma ekološka in razgradljiva. Je zelo obstojna. So različnih oblik in velikosti, nanjo se lahko vgravira lepe misli po želji.

Sveča, narisana na kamnu

Lep kamen iz narave, akrilne barve, čopič in lak so pripomočki, ki jih potrebujete, da ustvarite osebno sporočilo za tiste, od katerih ste se že poslovili. Ker risbo polakirate, je odporna na vremenske razmere.

Vsakoletna akcija zbiranja nevarnih odpadkov

Je potekala v aprilu 2020. V obeh občinah se je v akciji zbralo skupaj 6.191 kg nevarnih odpadkov, od tega:

- Barve: 5.867 kg
- Onesnažena embalaža: 181 kg
- Čistila: 142 kg
- Kemikalije: 1 kg

CENTER PONOVNE UPORABE ŠKART
»iz škarta ustvarjamo art«

Center ponovne uporabe škART

Od 6. decembra 2018 je odprt center ponovne uporabe škART.

V hierarhiji ravnanja z odpadki je najpomembnejša stopnja preprečevanje njihovega nastajanja. Ponovna uporaba je skladno z Direktivo o ravnanju z odpadki (2008/98/EC) na 2. mestu, skladno s hierarhijo zero waste pa na 4. mestu.

Izdelkom podarjamo drugo življenje in pri tem uporabimo vso domišljijo in kreativnost, ki jo imamo. Ponovna uporaba je boljša kot recikliranje, zato raje podarimo, prodajmo, predelajmo, odnesimo v komisijsko trgovino ali uporabimo še katero drugo možnost, preden posamezen izdelek odvržemo v zabojnik za mešane komunalne odpadke.

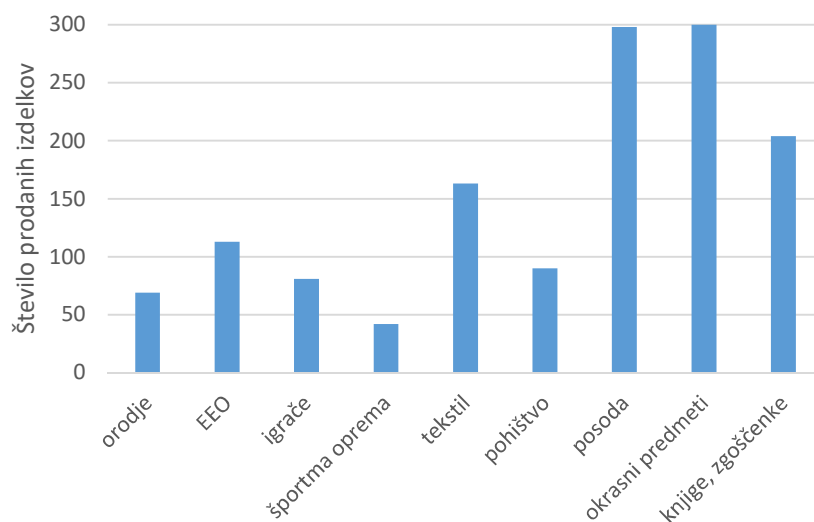
Preden nek izdelek namenimo za recikliranje, se vselej vprašajmo: Ali lahko stvar ponovno uporabim? Ali jo lahko uporabim za kaj drugega? Ali jo lahko uporabi nekdo drug?

Vsak posameznik naj bi razpolagal z vsaj 5 kg še uporabnih izdelkov na leto, ki so doslej končali med odvrženimi odpadki na prepolnih odlagališčih. V realizaciji inovativne poslovne ideje zmanjševanja količin odloženih odpadkov je Center ponovne uporabe namenjen prenovi, obnovi, demontaži in pripravi še uporabnih izdelkov za vnovično uporabo.

Kadar govorimo o predmetih za ponovno uporabo, najprej pomislimo na stara, a še uporabna oblačila. A v centru ponovne uporabe boste našli različne predmete: igrače, knjige, kuhinjsko posodo, radie, televizije in drugo električno ter elektronsko opremo (EEO), vaze, skodelice, stole, oblačila, mize, obutev, omare, torbice, slike, pokrivala, svetila, kozarce, nakit, skodelice, vinilne plošče, zaboje in okrasne predmete. Vse omenjene predmete zbiramo in prodajamo tudi v našem zbirnem centru.

Trgovina škART je odprta med delovnimi dnevi med 8.00 in 12.00 uro, razen v sredo, ko je odprta med 13.00 in 17.00 uro. V letu 2020 je nov dom našlo 1.361 izdelkov, največ zanimanja je bilo za okrasne predmete in posodo, sledijo knjige in zgoščenke ter tekstil.

V lanskem letu je bilo prodano 2.791 kg izdelkov, kar pomeni, da se je zaradi obratovanja centra ponovne uporabe zmanjšala količina odpadkov.

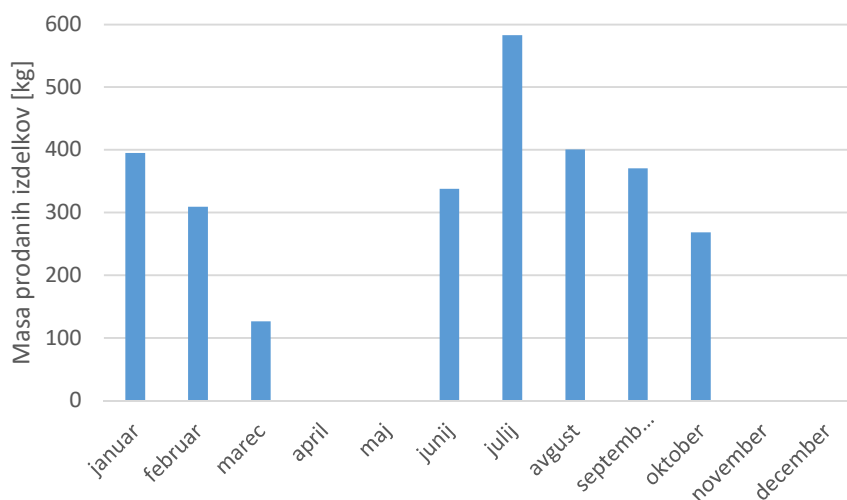
Največja masa predmetov je bila prodana julija.

Center je bil zaprt med 16. marcem in 17. junijem ter od 26. oktobra do konca leta zaradi razglašene epidemije.

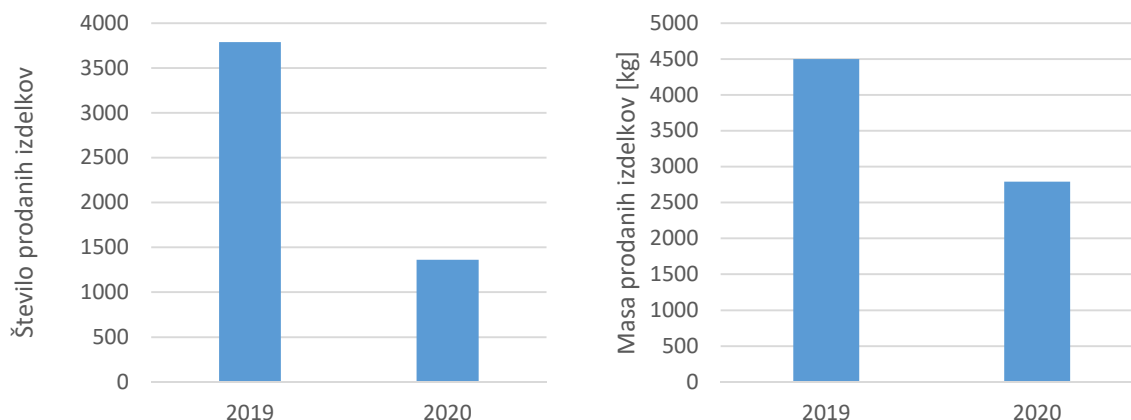
V primerjavi z letom 2019 je bilo v centru ponovne uporabe zaradi več kot 5 mesečnega zaprtja:

- prodanega manj,
- število prodanih artiklov se je zmanjšalo za 64,1 % in
- masa prodanih izdelkov se je zmanjšala za 38,0 %.

V lanskem letu je bilo prodano 4.499 kg izdelkov, kar pomeni, da se je zaradi obratovanja centra ponovne uporabe zmanjšala količina odpadkov. Največja masa predmetov je bila prodana v poletnih mesecih in oktobra, ko je bila prodana večja količina pohištva.

Primerjava s preteklim letom

Centri ponovne uporabe so namenjeni tistim, ki želijo prinesiti še uporabne izdelke, in tistim, ki želijo po simbolični ceni kupiti take ali prenovljene izdelke. Poleg tega pa so odraz naše družbe, saj bomo našli veliko novih in nerabljenih predmetov, ki jih je nekdo že zavrnil. Z odmetavanjem še uporabnih izdelkov odmetavamo surovine, trošimo energijo, vodo in onesnažujemo naravo. Poleg zmanjšanja količine odpadkov center ponovne uporabe zagotavlja izdelke, ki so cenovno dostopni vsem. Tako poskrbimo tudi za socialno prijaznejšo družbo.

ZERO WASTE TURIZEM

Zero Waste turizem

Opozarjanje obiskovalcev ob prihodu na Bled z jumbo plakatom.

Predstavitve na občnem zboru turističnega društva Bled: sobodajalci (predstavljajo že več kot 50% namestitvenih kapacitet na Bledu).

Dogodki na prostem

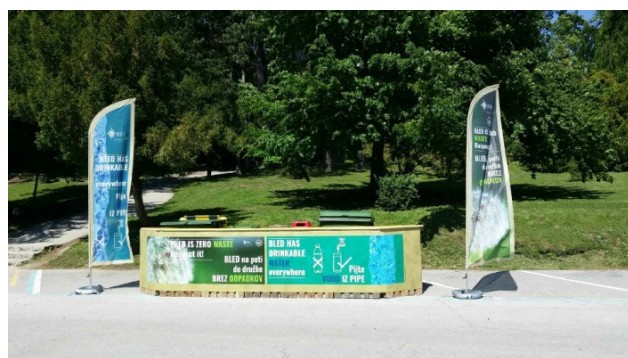
Aktivno sodelujemo pri organizaciji dogodkov na prostem (Taste Bled, Blejski dnevi,...) od leta 2015. Pri tem poskušamo uvesti standarde okolju prijaznejšega organiziranja odpadkov.

- Uporablja se biorazgradljiv pribor za hrano (krožniki, vilice, noži, žlice, zobotrebeci)
- Dogovor je, da se za naslednje leto umakne kozarce za enkratno uporabo.
- Postavili smo stojnico – eko točko, iz starih palet, označeno s slogani: Bled na poti do družbe brez odpadkov in Pijte vodo iz pipe. Točka je bila označena tudi z zastavami.
- Na točki so bili zaposleni in študentje, ki so sprejemali odpadke in jih ločevali (nekateri so tudi sami odnesli odpadke v zabojnike na stojnici). Umaknili smo ostale koše.
- S flyerjem smo obveščali obiskovalce o načinu zbiranja in ločevanja odpadkov na prireditvi.

Pokriti 'običajni' zabojniki.

Eko točka.

Sobodajalci

Sobodajalci predstavljajo že več kot 50% ponudbe nastanitev na Bledu.

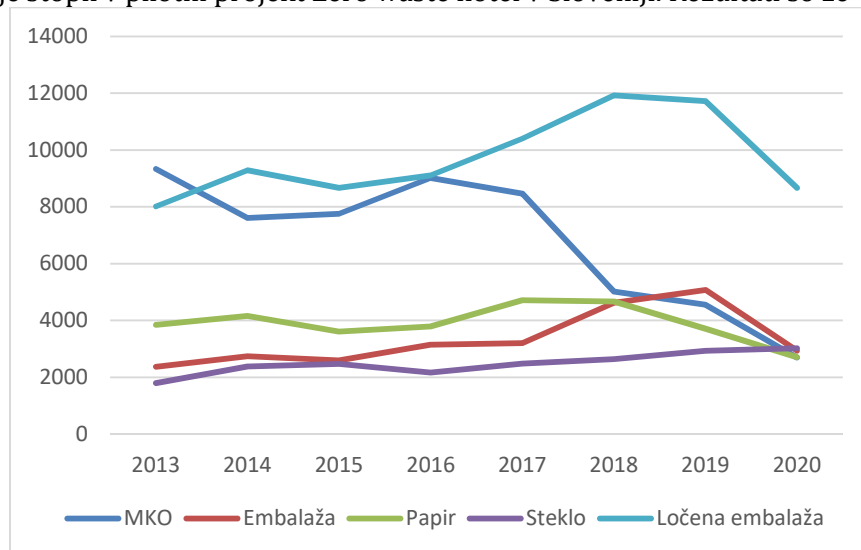
Za njih smo pripravili posebno ponudbo:

- poster
- letake (slovenski, angleški, nemški, italijanski)
- zabojniki
- tekstilna vrečka

Hotel

Hotel Ribno, je stopil v pilotni projekt Zero waste hotel v Sloveniji. Rezultati so že vidni.

Okoli jezera je bilo v letu 2015 nameščenih čez 100 zabojnikov za ločeno zbrane odpadke, izvedli smo usposabljanje zaposlenih in v dveh sezonah prišli do 57% manj zbranih mešanih komunalnih odpadkov. Žal se je trend obrnil in je odpadkov vedno več, saj je vsako leto več turistov.

	Maj (t)	Junij (t)	Julij (t)	Avgust (t)	Skupaj poletna sezona (t)
2013	2,1	3,7	7,7	6,0	19,5
2014	1,3	2,6	4,4	3,7	12
2015	1,3	1,6	2,3	3,2	8,4
2016	2,2	3,6	3,9	4,7	14,4
2017	1,4	2,2	3,7	4,1	11,4
2018	2,1	2,6	4,2	5,3	14,2
2019	1,8	2,2	3,2	3,3	10,5
2020	0,6	1	2	2,3	5,9
2021	1,1	1,5	2,3	2,5	7,4

Kamp

Sodelujemo s kampom Bled. Izdelali smo letak za obveščanje obiskovalcev.

PAPER

Items that can be put in the WASTE PAPER container:

- cardboard, cardboard packaging and packaging
- wrapping paper and paper shopping bags
- newspapers, magazines, notebooks, books
- brochures, catalogues
- envelopes, office paper

Waste paper is simple to recycle and re-use. If 1 kg of paper is recycled, 17 trees are saved. The best raw material for the production of paper is cellulose that is extracted from wood. Some kinds of paper can be recycled even up to seven times.

Items that cannot be put in the WASTE PAPER container:

- Tetra packs e.g. milk, juice cartons (packaging which you cannot reuse of all food residues (e.g. paper trays, single use glasses and cups)
- plastic packaging of deep-frozen foods
- NCR paper, waxed or resin-coated paper, cellophane
- wallpaper
- sanitary paper (paper towels, napkins, tissues)

PLASTIC AND CANS

Items that can be put in the MIXED PACKAGING container:

- plastic bottles for drinks and foodstuffs
- plastic glasses and cups
- plastic bags and foil
- cardboard packaging for liquid foodstuffs (e.g. Tetra pack cartons for milk and fruit juice)
- plastic packaging of non-hazardous chemicals (emptied appropriately)
- empty food tins and drink cans
- polystyrene packaging
- plastic crates

1 kg of green plastic bottles is recycled, 1.5 kg of CO₂ is saved. 1 t of recycled plastic saves 2 t of oil. If 1 kg of this is recycled, 4 kg CO₂ is saved. Recycling saves 56 % of energy necessary for processing aluminium cans.

Items that cannot be put in the MIXED PACKAGING container:

- bulky plastic products (e.g. trays, broken plastic chairs etc.)
- plastic packaging of hazardous substances (packaging for motor oils and other types of mineral oils, weedkillers, paints, varnishes, etc.)
- metal packaging of hazardous substances (packaging for motor oils and other types of mineral oils, weedkillers, paints, varnishes, etc.)

ORGANIC KITCHEN WASTE

Items that can be put in the container for BIODEGRADABLE KITCHEN WASTE:

- vegetable and fruit waste of any kind (fruit, vegetables and their peelings)
- egg shells, coffee grounds
- tea bags, coffee filters
- spoiled food
- cooked non-liquid leftovers, bones
- old bread and cakes
- paper handkerchiefs, paper towels and paper bags

Biodegradable waste (biological kitchen waste or green garden waste) represents more than 30 percent of all domestic waste. During decomposition of biodegradable waste methane gas is produced which damages the ozone layer if burnt more than CO₂.

Items that cannot be put in the container for BIODEGRADABLE KITCHEN WASTE:

- green garden waste (grass, leaves, branches, flowers, hedge clippings)
- oils and fats
- liquid leftovers
- cigarette butts, ashes
- napkins and sanitary pads
- batteries, leather, cork
- slaughterhouse waste, dead animals
- pet faeces

GLASS

Items that can be put in the container for GLASS:

- food jars, drink bottles, cosmetics bottles
- glass jars in which food was preserved
- other glass packaging

Glass can be 100 per cent recycled and re-used and its quality does not decrease. By recycling only 1 bottle, we save enough energy to power a 100 W bulb for four hours. If 1 waste glass replaces ca. 1.2 t raw material. For the production of 1 new glass, 140 L of oil is needed.

Items that cannot be put in the container for GLASS:

- mirrors, crystal glass and screen glass
- glass from lights (neon lights, halogen lights and light bulbs, glass lamp shades)
- Phenox, carbonic acid glass and other types of glass from non-made materials
- laboratory glassware and other flame-proof glass, stone etc.
- ceramics, china

STANJE RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED

STANJE RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED

1 Sistem ločenega zbiranja odpadkov na izvoru v občini Bled in Gorje

Odpadki, ki se zbirajo od vrat do vrat

<i>Vrsta odpadka</i>	<i>Pogostost odvoza</i>
mešani komunalni odpadki	1x na 14 dni (Bled), 1x na 21 dni (Gorje), po razporedu
organski kuhinjski odpadki	1x na teden, tisti ki se za to opredelijo
mešana embalaža	1x na 14 dni, po razporedu
papirna in kartonska embalaža	1x na mesec, po razporedu
kosovni odpadki	6 terminov letno od vrat do vrat po predhodnem naročilu preko kupona, pri čemer je 2 x 2m ³ brezplačen odvoz
zeleni vrtni odpad	9 terminov letno od vrat do vrat po predhodnem naročilu preko kupona, pri čemer je 3 x 1m ³ brezplačen odvoz
pranje zabojnikov	Zabojniki za odvoz biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov: tedensko, ob vsakem praznjenju od marca do novembra Ostali zabojniki: najmanj 2x letno

Odpadki, ki se zbirajo na ekoloških otokih

<i>Vrsta odpadka</i>	<i>Pogostost odvoza</i>
mešana embalaža	Najmanj 1x na teden
papirna in kartonska embalaža	Najmanj 1x na teden
steklena embalaža	Najmanj 1x na teden
organski kuhinjski odpadki	Najmanj 1x na teden
zeleni vrtni odpad	Najmanj 1x na teden
oblačila	Najmanj 1x na teden

Odpadki, ki se zbirajo v posebnih akcijah (nevarni odpadki, kosovni odpadki)

<i>Vrsta odpadka</i>	<i>Pogostost zbiranja</i>
nevarni odpadki iz gospodinjstva	1x letno s premično zbiralnico, vse leto v zbirnem centru

Odpadki, ki se zbirajo v zbirnih centrih

Občani občine Bled in Gorje uporabljajo 1 zbirni center: ZC Bled, na Rečiški cesti 2 na Bledu

<i>Vrsta odpadka</i>
Mešani komunalni odpadki
Mešana embalaža
Plastična embalaža in stiropor
Kovinska embalaža
Steklena embalaža
Papirna in kartonska embalaža
Trda plastika (igrače) in trda plastična embalaža (gajbice za sadje in zelenjavo, ovitki DVD-jev...)
Ravno steklo
Kosovni odpadki
Zeleni vrtni odpad
Organski kuhinjski odpadki
Tekstil (oblačila in obutev)
Elektronska oprema (VGA, MGA, HZA, TV, ...)
Avtomobilske gume
Salonitne plošče (azbestni odpadki)
Gradbeni material/odpadki
Les, pohištvo
Kovine in barvne kovine
Nevarni odpadki iz gospodinjstva

2 Predelava ločeno zbranih odpadkov

Mešane komunalne odpadke za občino Bled prevzema podjetje Saubermacher d.o.o. in jih pred odlaganjem obdelata tako, da (po pogodbi) izloči še 40% odpadkov.

Do 30. 9. 2014 je mešane komunalne odpadke za občino Gorje prevzemalo podjetje Saubermacher d.o.o. in jih pred odlaganjem obdelalo tako, da je (po pogodbi) izločilo še 40% odpadkov. Od 1. 10. 2014 jih za občino Gorje prevzema podjetje JEKO-IN d.o.o. in jih pred odlaganjem obdelata tako, da (po pogodbi) izloči še 20—30% odpadkov.

Mešano embalažo (plastična embalaža, stiropor, kovinska embalaža), papirno in kartonsko embalažo, stekleno embalažo se predaja shemam: Slopak d.o.o., Interseroh d.o.o., Surovina d.o.o., Embakom d.o.o., Recikel d.o.o., Dinos d.o.o.

Podjetje Dinos d.o.o. vse vrste embalaže razdeli naprej v naslednje vrste obdelav:

- 26 % v snovno obdelavo v Sloveniji
- 46 % v snovno obdelavo v tujini
- 21 % v energetske obdelave v Sloveniji
- 7 % v energetske obdelave, ponovno obdelavo in sežig v tujini

Podjetje Unirec d.o.o. razdeli posamezno vrsto ločeno zbranih frakcij v naslednje vrste obdelav:

- papirna in kartonska embalaža: 60 % snovne obdelave in 40 % energetske obdelave
- mešana embalaža: 22,5 % snovne obdelave in 77,5 % energetske obdelave
- steklena embalaža: 60 % snovne obdelave in 40 % energetske obdelave

Ostale ločeno zbrane frakcije prevzemajo naslednji prevzemniki:

- Ravno steklo: Dinos, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.d., Komteks d.o.o.
- Zeleni vrtni odpad: Humko d.o.o. Bled
- Biorazgradljivi kuhinjski odpadki: Koto d.o.o.
- Tekstil: Humana, Hafner Bogdan s.p.
- OEEO: sheme Zeos d.o.o., Trigana d.o.o., Recikel d.o.o., Slopak d.o.o., Interseroh d.o.o.
- Gume: shema Slopak d.o.o.
- Salonitne plošče: Jeko-in d.o.o.
- Gradbeni odpadki: Eco sm, d.o.o.
- Les: Biomasa Ovsenik d.o.o. Kranj, Komteks d.o.o., Tisa d.o.o.
- Kovine: Dinos, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.d., Komteks d.o.o.
- Nevarni odpadki iz gospodinjstev: Ekol, zbiranje in predelava sekundarnih surovin, d.o.o.

3 Količine odpadkov

Gorje

leto	(a) skupaj zbrani KO (kg)	(b) MKO zbrani (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*) (kg)	(a1) skupaj zbrani KO/prebivalca (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*)/prebivalca (kg)	(b1) MKO zbrani/prebivalca (kg)	Delež MKO odloženi/skupaj zbrani KO (%)	Delež MKO zbrani/skupaj zbrani KO (%)	Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO (z obdelavo MKO) (%)	(c) Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO brez obdelave MKO (%)	Prebivalci SKUPAJ
2009	1.172.946	741.562	741.562	406	257	257	63	63	37	37	2.891
2010	1.188.583	761.696	761.696	407	261	261	64	64	36	36	2.923
2011	815.025	412.470	412.470	280	142	142	51	51	49	49	2.911
2012	686.892	309.941	276.446	239	96	108	40	45	60	55	2.869
2013	642.027	263.385	166.602	224	58	92	26	41	74	59	2.866
2014	642.996	231.869	149.237	228	53	82	23	36	77	64	2.815
2015	645.112	194.006	149.921	229	53	69	23	30	77	70	2.822
2016	672.075	202.037	156.528	238	55	71	23	30	77	70	2.828
2017	684.254	174.099	141.459	244	50	62	21	25	79	75	2.807
2018	737.350	185.580	154.440	266	56	67	21	25	79	75	2.776
2019	758.375	210.320	176.465	275	64	76	23	28	83	80	2.762
2020	824.666	202.172	165.800	296	59	73	20	25	80	75	2.788

KO – komunalni odpadki

MKO – mešani komunalni odpadki

Opomba 1: Klasifikacija odpadkov se je z leti spreminjala. Podatki so prikazani glede na klasifikacije kot so veljale v letih zbiranja.

Opomba 2: Obdelava MKO pred odlaganjem na deponijo od leta 2012.

Obrazložitev količin

Količina zbranih komunalnih odpadkov se je povečala na račun več ločeno zbranih odpadkov. Količina mešanih komunalnih odpadkov se je zmanjšala.

Leto 2020 je prelomno, saj se preverjajo zaveze, ki se jim je občina zavezala ob vstopu.

Zaveza do leta 2020	Doseženo stanje	Uspeh
Izmed vseh zbranih komunalnih odpadkov izločiti 75% delež koristnih odpadkov in jih poslati naprej v snovno izrabo (recikliranje, kompostiranje, anaerobna obdelava).	75	Doseženo
Zmanjšanje količine zbranih mešanih komunalnih odpadkov na 70 kg na prebivalca na leto.	73	Ni doseženo
Zmanjšanje količine odloženih odpadkov na 50 kg na prebivalca na leto	59	Ni doseženo
Zmanjšanje količine vseh nastalih odpadkov na 200 kg na prebivalca na leto	296	Ni doseženo

Bled

leto	(a) skupaj zbrani KO (kg)	(b) MKO zbrani (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*) (kg)	(a1) skupaj zbrani KO/prebivalca (kg)	MKO odloženi na deponijo (z obdelavo*)/prebivalca (kg)	(b1) MKO zbrani/prebivalca (kg)	Delež MKO odloženi/skupaj zbrani KO (%)	Delež MKO zbrani/skupaj zbrani KO (%)	Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO (z obdelavo MKO) (%)	(c) Delež VSI LOČENO ZBRANI/skupaj zbrani KO brez obdelave MKO (%)	Prebivalci SKUPAJ
2009	3.338.384	2.110.598	2.110.598	411	260	260	63	63	37	37	8.129
2010	3.382.890	2.167.904	2.167.904	417	267	267	64	64	36	36	8.113
2011	3.712.892	1.879.030	1.879.030	456	231	231	51	51	49	49	8.141
2012	3.606.186	1.627.189	1.451.344	440	177	199	40	45	60	55	8.191
2013	3.638.155	1.492.554	944.098	444	115	182	26	41	74	59	8.203
2014	3.643.645	1.313.922	845.674	448	104	162	23	36	77	64	8.127
2015	3.655.632	1.191.754	758.458	455	94	148	21	33	79	67	8.035
2016	3.808.425	1.241.083	793.794	476	99	155	21	33	79	67	7.998
2017	3.877.440	1.316.001	845.856	490	107	166	22	34	78	66	7.914
2018	4.259.542	1.402.220	904.436	544	115	179	21	33	79	67	7.835
2019	4.328.200	1.408.510	913.182	552	117	180	21	33	85	77	7.835
2020	3.592.401	1.045.120	692.623	455	88	132	19	29	81	71	7.893

KO – komunalni odpadki

MKO – mešani komunalni odpadki

Opomba 1: Klasifikacija odpadkov se je z leti spreminjala. Podatki so prikazani glede na klasifikacije kot so veljale v letih zbiranja.

Opomba 2: Obdelava MKO pred odlaganjem na deponijo od leta 2012.

Obrazložitev količin

Bled

Količina skupaj zbranih komunalnih odpadkov se je zmanjšala, tako mešanih, kot ločeno zbranih. Leto 2000 je leto, ko lahko na Bledu lažje ocenimo vpliv turizma (tudi dnevnih gostov) na količine odpadkov, zaradi globalne situacije s pandemijo.

Iz podatkov spodaj je videti odklon v času turistične sezone: količina odpadkov se povečuje (je odvisna) glede na število turistov.

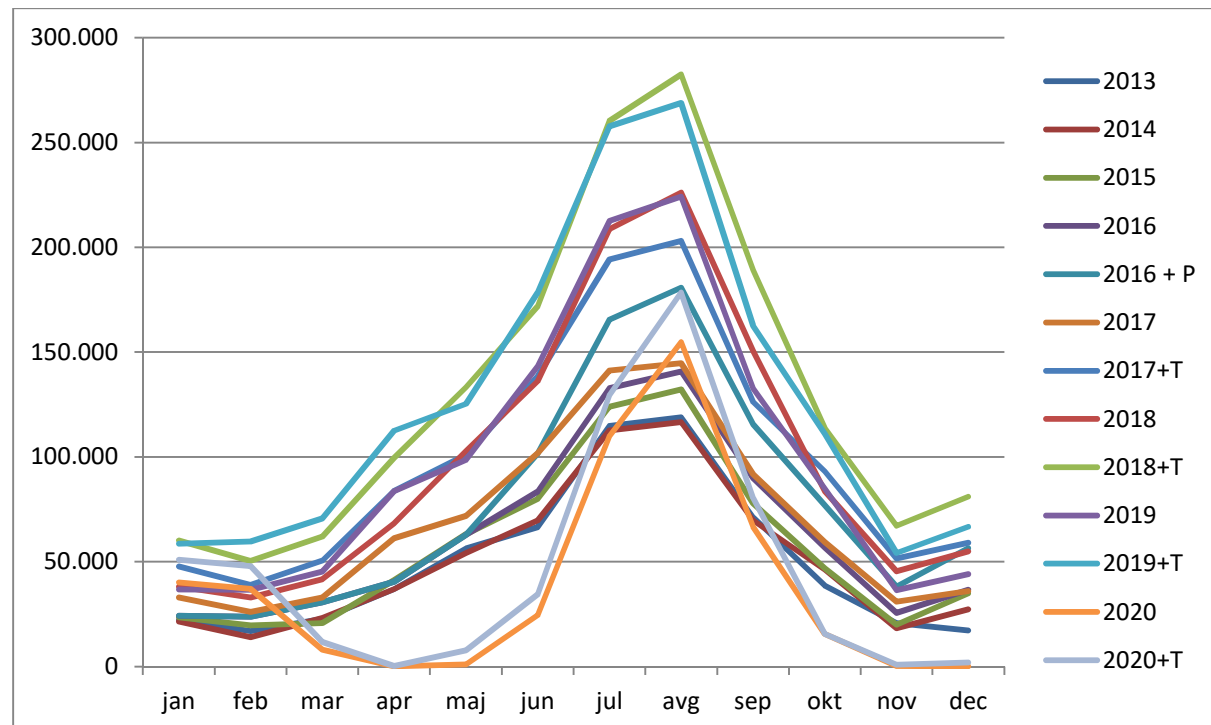
V nadaljevanju je nekaj dejstev v številkah.

Število prodanih parkirnih listkov					
	2016	2017	2018	2019	2020
jan		14.844	22.081	21.837	10.883
feb		12.782	17.328	22.955	10.934
mar		17.499	20.394	25.289	3.544
apr		22.604	31.368	28.810	142
maj		29.154	30.453	26.779	6.720
jun	18.274	36.605	35.861	35.362	9.946
jul	32.602	52.952	51.638	45.166	19.481
avg	39.904	58.374	56.322	44.757	23.773
sep	25.805	34.452	38.655	29.963	13.752
okt	20.262	33.808	30.014	26.339	4
nov	12.508	20.613	21.677	17.658	678
dec	19.778	22.984	26.105	22.662	1.752

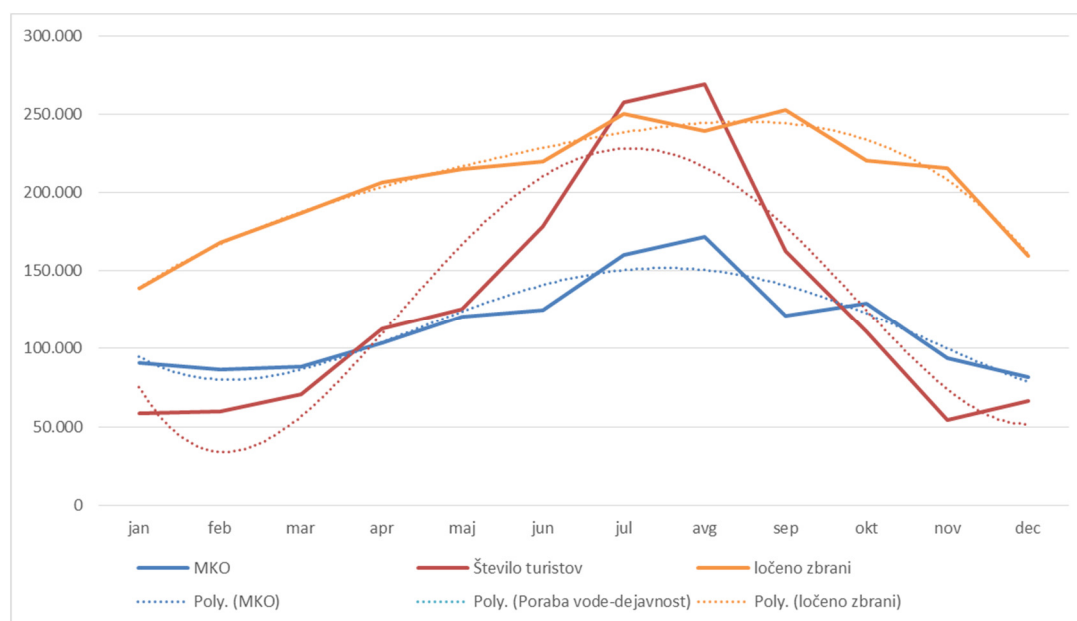
Število turistov na Bledu in v Gorjah (2013 – 2020).

Število turistov je evidentirano kot število nočitev turistov (Vir: SURS)

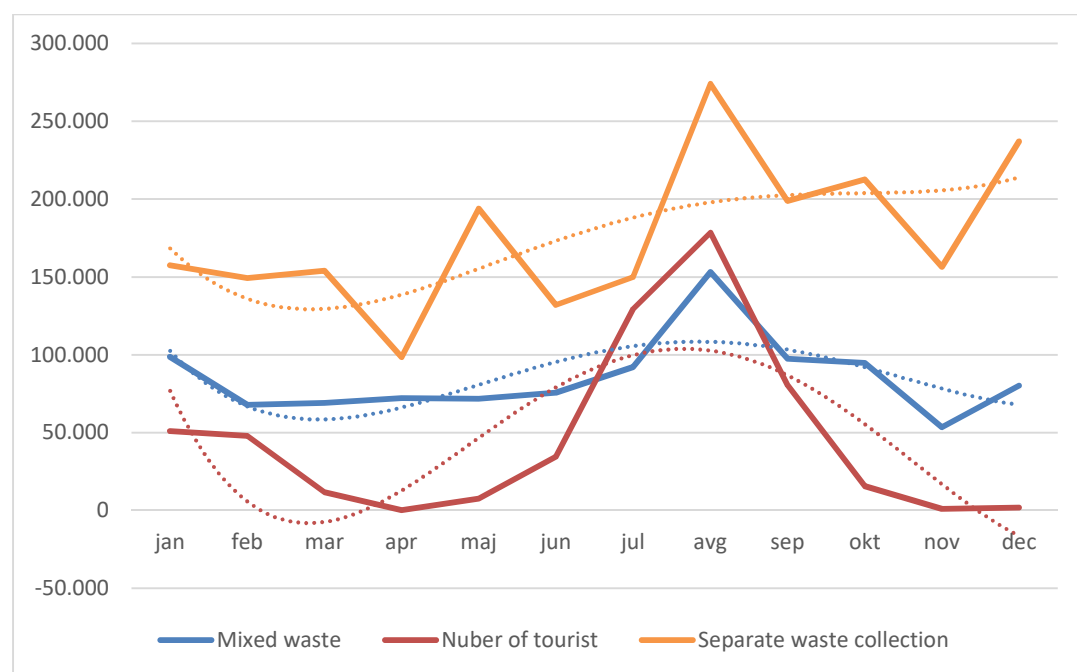
Od leta 2016 smo dodali še število dnevnih gostov. Tu smo upoštevali število prodanih parkirnih listkov (od junija 2016 dalje, ko se je uvedlo davčno potrjevanje računov) (Vir: Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Bled, Bohinj in Železniki). Seveda se zavedamo, da dnevni gostje prihajajo tudi z javnim prevozom, ali drugimi prevoznimi sredstvi ter ne parkirajo na plačljivih parkiriščih. Ti podatki so upoštevani kot kazatelj, koliko gostov je dnevno lahko prisotnih: v najbolj obiskanih mesecih tudi 30-50x več, kot je prebivalcev.

Razmerje med številom turistov (mesečno) in količinami nastalih odpadkov, za leti 2019 in 2020

Leto 2019

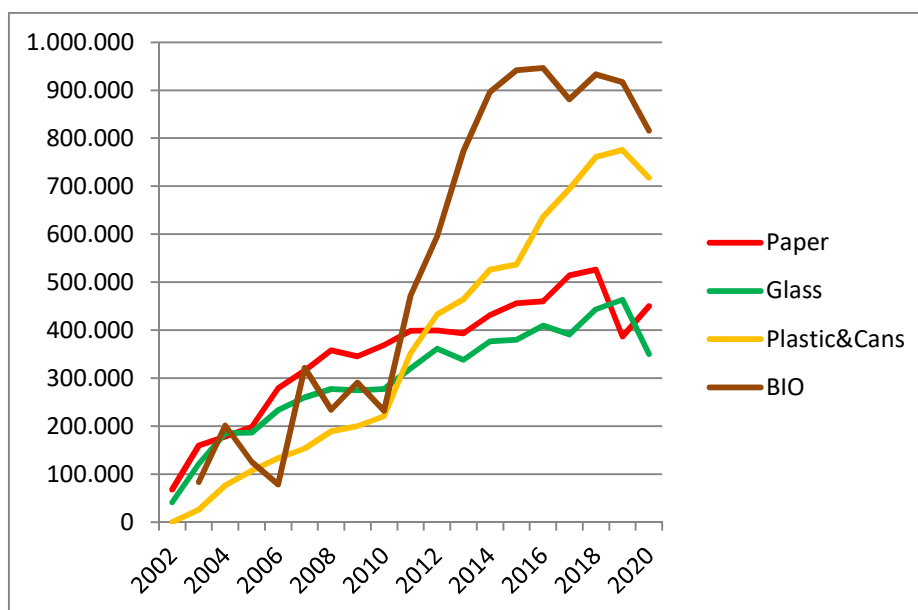
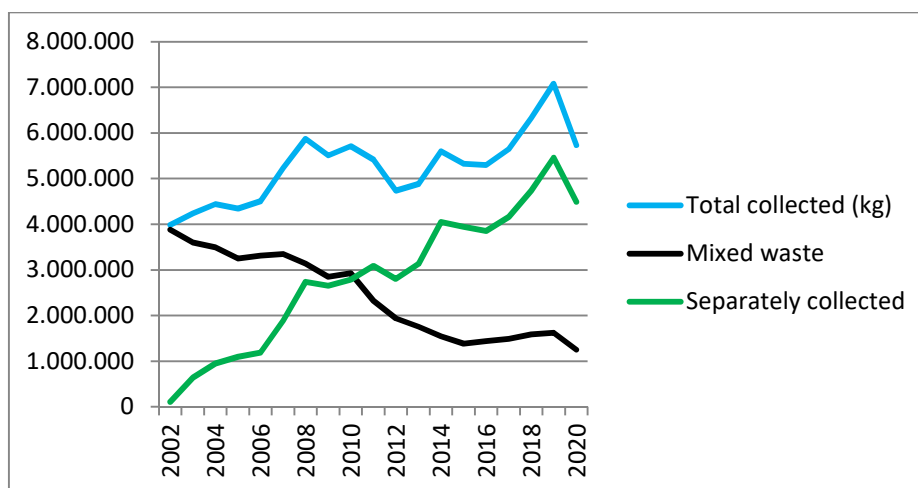
Leto 2020

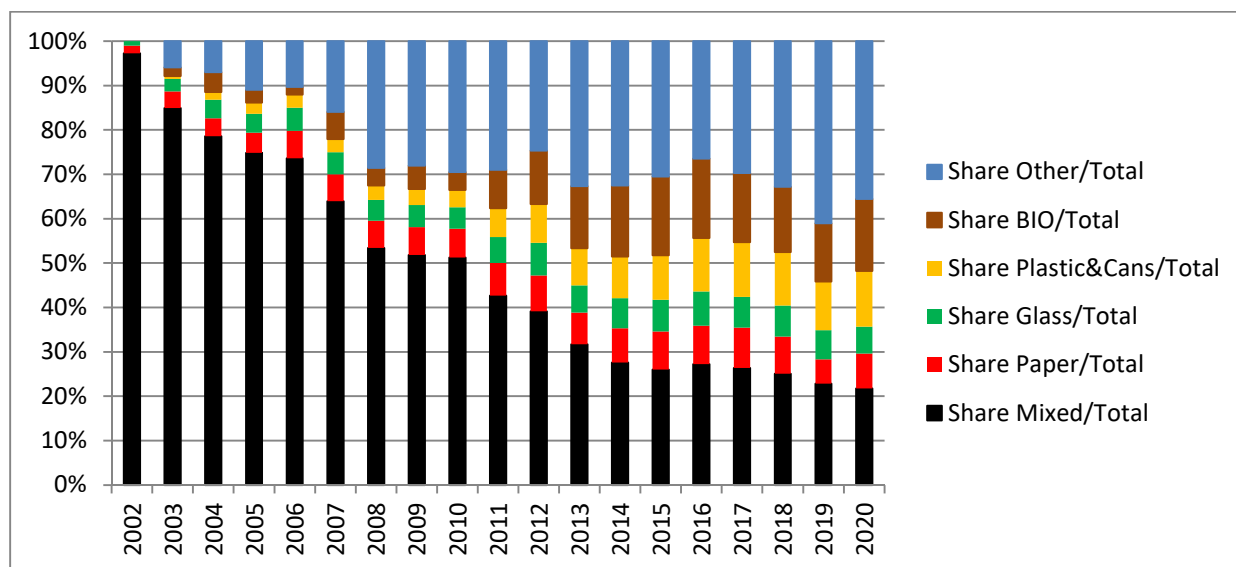
Leto 2020 je prelomno , saj se preverjajo zaveze, ki se jim je občina zavezala ob vstopu.

<i>Zaveza do leta 2020</i>	<i>Doseženo stanje</i>	<i>Uspeh</i>
Izmed vseh zbranih komunalnih odpadkov izločiti 75% delež koristnih odpadkov in jih poslati naprej v snovno izrabo (recikliranje, kompostiranje, anaerobna obdelava).	71	Ni doseženo
Zmanjšanje količine zbranih mešanih komunalnih odpadkov na 100 kg na prebivalca na leto.	132	Ni doseženo
Zmanjšanje količine odloženih odpadkov na 80 kg na prebivalca na leto	88	Ni doseženo
Zmanjšanje količine vseh nastalih odpadkov na 300 kg na prebivalca na leto	455	Ni doseženo

Kljub temu, da občinama ni uspelo doseči zavez ob vstopu v projekt (razen ene zaveze v občini Gorje), lahko rečemo, da sta na poti k temu cilju. O tem pričajo tudi deleži posamezno zbranih frakcij. Mešanih komunalnih odpadkov je manj, povečuje se delež ločeno zbranih frakcij.

Vsekakor bo potrebno sprejeti še kakšen ukrep, ki bo dvignil osveščenost tako prebivalcev, kot obiskovalcev Bleda, da se bo ta trend lahko nadaljeval.

**PLAN AKTIVNOSTI V PRIHODNJEM LETU IN
UKREPI ZA SPODBUJANJE ZNIŽEVANJA KOLIČIN ODPADKOV**

Ukrepi za spodbujanje zniževanja količin odpadkov

Obstoječi ukrepi ponovne uporabe:

- spodbujanje kompostiranja na domačem vrtu (glede na razpoložljive podatke doma kompostira približno 20 % gospodinjstev)
- delovanje centra za ponovno uporabo

Obstoječi ukrepi preprečevanja nastajanja odpadkov:

- Preko osveščanja spodbujanje uporabe izdelkov za večkratno uporabo

Obstoječi ekonomski instrumenti

- Uveden je sistem »plačaj kolikor odvržeš« (PAYT-Pay As You Throw) sistem. Vsi zabojniki so opremljeni s čipi. Količina odpadkov se obračuna glede na dejansko oddan volumen odpadkov. Najmanjši zabojnik je 120 l. Uporabnik odda zabojnik tolikokrat kot je njegova potreba a največ 2x mesečno. Za zbiranje se plača fiksni del glede na velikost zabojnika, za obdelavo in odlaganje pa oddana količina, izračunana na podlagi volumna zabojnika in števila odvozov, minimalno 1x na mesec.
- Poostren nadzor zbiranja vseh vrst odpadkov, posebej mešanih komunalnih in opozarjanje na pravilno ločevanje.

Obstoječi načini informiranja in osveščanja lokalnih prebivalcev, podjetij, ustanov in obiskovalcev (turizem) o načinu ravnanja z odpadki v občini:

- Prireditve ob svetovnih okoljskih dnevih (predstavitev novega ekološkega smetarskega vozila, stojnica z informacijami o ločevanju odpadkov, igrice ločevanja odpadkov in zlaganje tetrapaka, da se prihrani prostor v zabojniku za mešano embalažo)
- Z obvestili na hrbtni strani položnic, vsaj 8x letno
- S posebnimi obvestili (dopisi), 2x letno
- Preko člankov v lokalnih novicah, 12x letno
- Preko radia
- Z dnevom odprtih vrat
- Obisk vrtcev in šol
- Preko spletnih strani in elektronske pošte
- Izobraževanje zaposlenih v podjetjih po dogovoru

Posebna pozornost bo namenjena osveščanju turističnih obiskovalcev.

Plan aktivnosti v prihodnjem letu

V naslednjem letu so predvidene naslednje aktivnosti:

- Osveščanje in izobraževanje
- Organizacija dneva odprtih vrat v jesenskem času
- Akcija zabojnikov za papir
- Pregled vseh, ki imajo dejavnost in dodelitev vseh zabojnikov, ki jih potrebujejo glede na dejavnost
- Povečan nadzor ločevanja s pregledovanjem zabojnikov
- V sistem odvoza BIO odpadkov vključiti vse (100%) uporabnike, ki opravljajo gostinsko dejavnost in niso zavezani oddaji BIO odpadkov direktno zbiralcem skladno z Uredbo (bar, bife, kavarna ipd.)

-
- Priprava koncepta varčevanja znotraj podjetja za zaposlene, ki bi ga razširili na zunanja podjetja, najprej občine (brez lončkov v avtomatih, sušilci rok na wc in ne uporabi papirnatih brisačk, brez sokov, pijač v plastenkah, voda v vrču, plakati na wc in hodnike ipd.).
 - V letu 2018 smo začeli z ukrepi in spodbujanjem ter osveščanjem obiskovalcev, s katerim bomo nadaljevali.
 - Povabilo podjetjem k pridobitvi certifikata Voda iz pipe.